

پازار ایرتسی -- فی ۹ جمادی الاخر سنہ ۳۲۷ وفی ۱۵ حزیران سنہ ۳۲۵

جمعیت علمیہ اسلامیہ نیک افکاریدر

مدیر مسئول :	سر محرر :	صاحب امتیاز :
مشیت مک: تونی قلعی خلفا استند معمار زادہ:	فاع مجیز درس واملرندن	فاع مجیز درس واملرندن
محمد علی	مصطفی صبری	شہری احمد رامز

مندرجات

تعیین ممالک محمد علی	دین « طین » دن
عرض شکران محمد صدق	مطالعہ مصطفی صبری
ابیات	سیاست شرعیہ ابن حازم فرید
نوحات وجدان خلیل ادیب	اوتوز برمارت محمد فطین
انتقادات مصطفی صبری	کذا کوچوک حمدی
منقرضہ	دیانتک مدینہ لزوی مصطفی نقی

نسخہ سی ۱ غروشددر

آبونه اجرتی (پوستہ اجرتیہ برابر)

ممالک اجنبیہ ایچون :	استانبول وولایات ایچون :
فرانق ۱۲,۶۰	برسنہ لک ۶۰ غروش
» ۶,۳۰	القی آفانی ۳۰ »

درج ایدلیان اوراق اعادہ اولخانز

قارئلر مزہ :

اکثر مقالاتہ ابات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندینی نظر اعتبارہ آلہرق رعایتسزلکده بولندمامسی
رجا اولنور .

در سعادت

بکر افندی مطبعہ سی - وزیرخان

کندیلر نہ یتشمک ایچون صرف مساعی ایتمکدن خالی
قالبان عثمانیلری براز کری ده کور یورلر سده بو کر یلک
ترقیات غریبه نك مبدائی ایلہ یزم تر قیامتک ابتدائی
آرہ سنده مرواریش اولان مدتک نتایج ضروریہ سندن
اولوب غریبلر یتشمک ایچون مصروف اولان غیر تمزی
کسلانہ اوغرا ده جق بر حال تشکیل ایدہ من .

لہ الحمد نائل مشروطیت بولنیورز . بوندن بویله
کندمنہ آمین ایدہ جکمز طوغری بمسلکرمزده سی
مبادی واقدام لایتنای سایہ سنده برکون بزمدہ یک بیوک
ترقیات استحصالنہ موفق اولہ جقمز بدیمیدر .

معمارزادہ : محمد علی

عرض شکران

تفصیل المرام

ہمان ایکی آیدنیری آتش حسرت وانتظار ایلہ یانوب
طور دیغمز او مابوک « بیان الحق » لہ الحمد والمثہ بنہ
قاوودشوق . کوزلرمز روشن . قلبلرمز مندرجاتیلہ
مستغرق نشاط و سرور اولدی . حاصلی محظوظیت
ومسروریت یز بی حد وبی پایان !

بوعباد حقراوہ دنبرو بیان الحقک ہر نسخہ سنک محتوی
اولدینی لالی حقایق اسلامیہ دن مستفید اولقمدهیم . بودفہ ده
« مناقبزم ومثالیمز » عنوانیلہ مندرج مقالہ حقیقت
نشاری کال دقت واعتنا ایلہ مطالعہ ایتدم . اصل موضوعک
« مسلك جلیل علی » بی مدافعہ دن عبارت اولدینقی
آکلا دم . ذاتا ایچہ بر زماندن بری بومسلئہ مهمہ . بی یک
زیادہ اشغال ایتمکده ایدی . بو وسیلہ ایلہ . بیان الحقک
تکرار عالم مطبوعاتده شمعہ دار و رتو نثار اولمندن طولانی
جمیعت علمیہ اسلامیہ . و « مناقبزم » مقالہ حقیقت
اسالہ سیلہ مدافعہ حقده بولسان محرز ذی اقتدارینہ

حکمتی دوشونہرک ایشک عاقبتی تأمل بیوریکر او
ہرکارده عاقل کوزده در سمت سہولت

سوزنہ باقویدہ استبدادک دھنلرہ برافش اولدینی
بعض معاصر زلی بو خصوصہ ده تطبیق یاتیمیکر !

ہر شبیک بدایتدہ عسرت وصعوبت چکلمسی
بو عالمک قانون قدیمی ایجاب ایتدندر . مثلاً : مدارس ومکاتبده
ہر درلو علوم وفنونی تحصیل ایدہرک مکمل بر صاحب
معلومات اولمش آدم کور رسکیز کہ شاہراہ ہمیشہ
قدمنہادہ اولور اولماز بر طاقم مشکلاتہ تصادف ایدر . فضل
و کمالی اثبات ایدہرک آنلرک اجر ومکافاتی استحصا
ایدنجہ قدر نیچہ منحتلر اضطرار بلر چکرکہ تعریفی غیر قابلدر .
انسانلر ایچون شوکیفیت بر قانون عمومی اولمیدر کہ
آنک حکمی ملل مختلفہ زندہ ہر بر صورتلہ جاری اولیور .
فی الحقیقہ مؤخرآ مشاہیر حکما وغیرا صرہ سنہ چکمش
نیچہ ذواتک ترجمہ حالاری کوستریور کہ بونلر بر مرتبہ
سعادت واصل اولونجہ قدر یک چوق مشاق واضطرار یک .
عذابک اسیری اولہرق بر خیلی مدت یویان بوادی بلایا
اولشلردر .

دنک ایستہر مکہ نتیجہ سنده دائما مظفریت کورین
منتخب بر مسلکک کوجلکندن چکناملیدر . وارسون
دخولیدہ خروجی ده ، تحصیلدہ کوچ اولسون . فقط
استعداد فطری ایلہ متناسب اولسون . تاکہ نعمت تحصیلک
قیمت وامہیتی آشکار اولسونده ثمرات نافہمی اقطاع
ایدلسون .

شو صوک عصر ظرفدہ غریبہ حاصل اولان
ہر درلو ترقیات علمیہ وفنیہ وصناعیہ بنقیدہ دخی عثمانیلر
ملل ساثرہ شریعیہ نفوق ایدہرک ترقیات مدنیہ بی اخذ
واقباسدہ بالجلہ اقوام شرقیہ نك فونددہ براستعدادہ
مالک اولدیلر نی کوسترمشلردر .

فی الحقیقہ اقوام غریبہ شاہراہ رقیدہ اصل اولدیلری
نقطہ دن ارقیہ طوغری عطف نکاہ ایتدک لری زمان

نیشان اونبری متعاقب انتشار ایدن غزتهلرده اوقوندی .
شدی اصل مقصدته کلام :

شو ائنالرده خواجه افندیلره وطلبه علومه ، دهـا
طوغریبی بتون صاریقلیلره . مع التأسف اکثریتی
تشکیل ایدن برقسم خاق طرفندن نفرت آمیز نظرلر
توجیه اولئیور ! . بز بوخه یالکیز تأسف دکل . حتی
آغاملریز . نیچون ؟ — چرنکه علما ، کرام حضرا —
تنک کون کبی آشکار اولان خدمات جایله برکنزیده —
سنی حرکت اردوسی ، اتحاد و ترقی جمعیتی — اـک
مشهور غزتهلردن اولان (تائیس) ک مطالعات حق
کویاتهسنه منی — حتی آوروپا افکار عمومیه سی تقدیر

ایتدیکی حالده بویله برقسم خلقه نرک عادتاً بونلردن
تغافل و تحاھل ایدیورمی ؛ طوغریبی صبر و تحمل
اولنه جق شیلردن دکل ! ایشته بونکچوندرکه اشبوسطر —
لری یازمغه و جیدانی بر مجبوریـت حس ایتدم . بز ،
کرک حرکت اردوسی و کرک اتحاد و ترقی جمعیتی
— کوریلن آثار و فیلداتنه بنهـا — قابل دکل مداهه
وریا کارق ایله اتهام ایدمیز . مغتری اولمقدن جناب
حقه صیفنورز . حتی بونلره حسن ظن و اعتماد
اودرجه درکه بونلر ، قبلیلرنده نه وارسه اون سو یوللر ،
ونلی قدر الطافه دین جلیلمزجه پک زیاده مذموم
اولان تفاق و شغاقدن صولک درجه احتراز ایدرلر .

حال بویله اولنجه صاریقلیلره سوء ظن و نفرتده
بولنلارلک ایچریسندن قابل خطاب و اولدیغه منور افکار
اولانلریزه دیرمکه « سز نیچون . بروجبالاعرض ایتدیکم
جهانک تقدیراته ، تشکراته قارشی کوز یوموبده یان
چیزیورسکیز ؟ سز لر بر طاقم شیرهلر ميسکز که شمس
حقیقتک شعاعاتندن صافلا تبق ایسته یورسکیز ؟ »

خلاصه الرام ، علمه و اهله نعوذ بالله تعالی بغض
و عداوت ایتک . علامات تفاق وضعف دیندنذر . فاس
وسائر دول اسلامیه یی خاطرلره کتوره . یوق . اوقندر

تشکرات بی نهایتی عرض ایتدکن صکره ؛ بویله
بزده بوقاچ سوز سولک ایسته یورم .

مذکور مقاله ده « استانبولده کی اغفال ایدیلن
جاهل و صافدل عسکرلر عصیانک و بونی تعقیب ایدن
ما فوقلیته سوزکو اورا جق ، ضابطلریته قارشی استعمال
اسلحه ایدمک قدر جرأتلریک ، (عسکرلک) و همده
(عثمانی عسکرلکی) مسلک مقصدنه بیوجک بر لکه
اوردیغی و فقط بالاخره شانلی حرکت اردوسنک شایان
تقدیر و حریت حرکاتیه بولکدنک تمامیه بر طرف
وازاله ایدلیکی « سویله نیور . اوت ؛ بولک طوغریدر .
یونی اوقونجه همان خاطرمه شوقیاس کلدی :

« حرکت اردوسی ، سلک جلیل عسکری به سوریلن
لکینی تمامها محو افایه موفق اولدیغی حالده نیچا جمعیت
علمیه اسلامیه ده طریق علمیه به — دها آجیق تعبیرایله
سویله یل — صاریقلیلره سوریلن لکینی محو افایه موفق
اولمدمتی ؟ »

محاکمات عاجزانه جمعه جمعیت علمیه نرک بولکامه موفق اولدیغی
ادعا ایدز و بونده اصرار ایلرم . حق الانصاف دوشونه لم .
حرکت اردوسی . دها استانبوله داخل اولمازدن اوله
استانبول اهالیسنه خطاباً نشر و اعلان ایتدیردیکی
بیاننامه نرک بر ماده سننده : « علما ، کرام حضراتنک
سرتاج ایتهاج اولدیغی و یالکیز بولکسوه مبارکه به
بورونلرک اغفالانده بولان وطن خائنلرینک بعدالتحقیق
تجزیه ایدیه جیکنی « صراحتاً بیلدیردی . استانبوله
دخولدن صوکرده ده حرکت اردوسی قوماندانی
« مشروطیتک بقای ایچون جمعیت علمیه نرک صرف
ایتدیکی مناعی و اقدامات متوالیه خدا پسندانیه قارشو
تشکرات فوق العاده سنی « یومی غزتهلره اعلان ایتد —
یزدی . بوندن معاداً « اتحاد و ترقی « جمعیتک ، غایت
مشروع و صمیمی تشکراتی حاوی اوله رق ، جمعیت علمیه
اسلامیه مرکز عمومیه سنه کشیده ایتدیکی تلغرافده

شرعی آلت. بونی قطعاً کسیدر مکرده نچون رد دایتد؟
بر کره اسم جلیل پینمبری بر جوق کسان طرفندن
ذکر اولندی خالده تصایه ایدلموردی. حال بوکه تصایه
ایسه واجبدر. دیمک بوجمتیک نامندن طولای مؤمنلره
ضرر کلوردی، نرده قالدی کندیبی!.. بر جوق
مؤمنلری حضرت پینمبر ذی شانه قارشلی عدم تعظیم
و حرمته سوق ایدوب طور یوردی. هر نه ایسه:
حق جل و علا حضرتلرینه بی نهایت شکر اولسون که
بو بلاده مندفع اولدی. هله دیوان حرب عرفیه.
اسنی تبدیلدن ناشی نه قدر آشکر ایتسه بیته آزد.
بر آزاده استادتحترمک «برکت نمایش» تغییر لطفندن
بحث ایدیمک: اوت، درت اسلام صنف علما ایل صنف
امرائی پک زیاده مدح و ثنا ایدر؛ بونلری اشرف المسالک
اوله رق طایر. بوندن ماعدا امر اعدالتی و علماده علمایه
عامل اوله رق حق سوله سکی ترک ایدنجه ملتک دد فساد
واره جفتی، انقراض بوله جنتی اعلان ایدر. ایسته بوحکمته
بناء درکه فابرمحمد بوسفتره منسوب اولانلردن رینک
بولنسی در حال نظره چارپار؛ کوزه چیرکین کورینور.
صنوف ساره ایل بونلر اصلاً قابل قیاس دکلدیر؛ هر نه قدر
اونلرده لزوم و احتیاج واریسه ده. چونکه بونلر اصل
اوت کیلر فرع کیدر. بناء علیه:

«ای طایفه علوم! سز لر سالک اولدیفکر مسالک،
طاشیمقله مفتخر بولندیکنر کسوهک قدرینی بیلک!
«اتقوا مواقع التهم» حدیث شریفی کوز اوکندن آیرمایک
ایله تیارلرله کیتک. دامه طاولا و اسقامیل اویناق،
هله سز لره هیچ یاقماز. بیسلورم، کندینی و مسالکی
بیلر، الدن کلدیکی قدر. بوقو اعدش رعیه بی محافظه ایدر.
لکن مقصد اصلی یالکیزونکله حاصل اولمز. بز مؤمنلر
(الدین النصیحه) موجبجه بر روزه نصیحت ایده جکر.
ایسته بوصورتله علممز ایل عامل اوله رق بر

اوزاقلره کنه مکرده حاجت یوق. استاد محترمک بیورقلری
کچی. شو اعلان مشروطیتی و بو ائشاده کی حالات رو.
حیهی دوشونه لم؛ بوده کفایت ایدر. بز مسالمانلرک
بو مشروطیته درت ال ایل صارلمسنگ سبب احلیسی
بونک شریعت غرای احمدیه توافقی و مطابقتی دکلد
یا ندر... بناء علیه هر فردمک احکام شرعیه
عامل اولسی و خصوصیه بویه علامت نفاق اولان مواددن
پک زیاده اجتناب ائسی و اجابت اموردنر. ایسته دیوان حرب
عرفینک قرار یله تجزیه و اتهام ایدیلر بر بر میدانه حقیقور.
بر ایستاق طوئسون؛ صنف علمی دئی محکوم اولانلر
چوقدر. یوقه صنوف ساره دئی؛ ایسته اوزمان بللی اولور.
آمادنیله جک بعض صاریقایلر شریعت پرده سیله درلودلر
خبات و جنایتلره جرأت ایدتی. — آبرادر! چور کمز
جویر اولورمی؟ الاشیاء تنکشف باضدادها. آمان
انصافی الدن بر اقایله دم اولیه محاکمه ایدم. اولیه بر قاج
خائنک حرکات ملمونه سندن طولانی تعمیم طریقله
بلاستنا قوس قوجه بر مسالک مقدس اربابی نهدن تحظه
ایدم؟ شان انسانیته بو، یاقیشورمی؟ سوله یک! بو حال
موافق نصفت و عدالتدیر؟ بنابرین بر مؤمنلر دکل بتون
خواج، افندیله، بتون اسلاملر بیله حسن ظن ایتمکه
مأمور و مکلف، مع هذا بوحسن ظن ایله تدویر امور
دولت و مصالح ملت خصوصنده کی احوال و مسامحه بی بر برینه
قاریشدیر ماملی. عبد حسن ظن ایله برابر عین زمانده
تدویر و کمال احتاط ایله ایش کورمکه مأمورد.

ذاتاً بزم باشمزه هر نه کلدیسه هپ جهالت. مسامحه
واحوال. تدویر سز لک. ارتکاب و ارتشا، ضعف دین...
یوزلرندن کلدی می؟ و ولقان جمعیت فسادیه سی ده ائشکل
ایدرکن، آتارمزدن طویه کلدیکمز «بیلائک باشنی
کوچک ایکن ازملی». قاعده احتیاطیه سته رعایه بونی
نیه ازوب محو ایتدک؛ بوجعت خیره می خادم، یوقه

هزاران خارقه اجلاله برهان
تجلیاته باقی وارسی پایان ؟
وطن دوشمش فراش احتضاره
روای اولمدن صوقق مزاره ؟

§

بویرده جلوه کرد در بیت رحمان
بویرده روضه محبوب یزدان
بویرده مشهد شاه شهیدان
بویرده غبطه فرمای سروشان
وطن دوشمش فراش احتضاره
روای اولمدن صوقق مزاره ؟

§

مهالکدن دیلرسه اولمق آزاد
عمومی ایلک لازمدر ارشاد
بوکون هر فرده فرضدر ایلک یاد
یولنده جان ویرب جان بولمش اجداد
وطن دوشمش فراش احتضاره
روای اولمدن صوقق مزاره ؟

§

وطن مظهر اولورسه آب و نابه
کلیر بر بشقه قوت شیخ و شابه
بوفیضه نسبه دکر حساب

دوئر اجلال شخصی بر سراه
وطن دوشمش فراش احتضاره
روای اولمدن صوقق مزاره ؟..

§

هواسیله ایدن احیا وطندر
تراپیه قیلان اغنا وطندر
اله کیمز دینن کیمیا وطندر
قوام جسم اولان اجزا وطندر
وطن دوشمش فراش احتضاره
روای اولمدن صوقق مزاره ؟..

§

بر بر منی خواب غفلتدن ایضا اتمکه . بویه چه
فنا کیمسه لک آزاله سنه صرف همت و بذل غیرت
ایتمکه کزی دین جیللمز امر ایدر . | دور استبداده
ایکن بش آلتی طلبة انفسدیلرک بردو کونه مدعو
کیتدکارینی کورن اولمین خفیه لر ، مرجملرینه « قرق
اللی طلبة فلان محله مجتمعا کیمه شلردر . » یوللو ژورنال
ویرم شلردر که بوده بر صاریقلی ذاتک نظر لره فصل
جاردینقی اثباته کافیدر . | ایشته ای طلبة علوم !...
سز لر اویله « بابالر کبی » لایخطی دکالرسکیز . بونیکله
برابر معاصی و مناهیدن احترازه . متقی و متورع اولماغه
بالخاصه سز لر که هر کسدن زیاده دقت و اعتنا ایتمی ایجاب
ایدر . سز لر که صولک اوله رق شرار عامسانک شرار
امت اولدینقی تخار برله اوکا کوره حرکت ایتمکزی
وضال و مضل اولمقدن . فتنه قویارمقدن . فتنه قویان
مخللرده بولمقدن صولک درجه اجتناب ایلمکزی خالصانه
و قرده شانه توصیه ایله ختم کفتار ایلرم ؛ هدایت .
توفیق و تأثیر آنجق حضرت الله عظیم الشاندنر .

اللهم ارنا الحق حقاً و ارزقنا اتباعه

وارنا الباطل باطلاً و ارزقنا اجتنابه

فی ۱۱ حزیران سنه ۱۳۲۵ فسل قارلر کزدن

محمد صدق

اکنیبات

نوحات وجدان

[مابعد]

راز دقت ایدر سه چشم انسان
بویر لده کورور هر دم فروزان